

PASWERK

Begroting 2019

Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland
(Paswerk)

OPGESTELD DOOR:

Paswerk

DATUM

16 maart 2018

STATUS

Raamwerk

VOOR INFORMATIE:

Paswerk

Adres: Spieringweg 835
2142 ED Cruquius

Telefoon: 023 - 54 34 767

Fax: 023 - 54 34 800

E-mail: info@paswerk.nl

Website: www.paswerk.nl

PASWERK

Inhoud

Voorwoord	1
1 Managementsamenvatting	3
2 Operationeel resultaat Paswerk ontwikkelt zich positief	4
2.1 Kosten dalen sneller dan de netto omzet	5
2.2 Verdere verbetering toegevoegde waarde en resultaat per SW-medewerker.....	6
2.3 Ondanks krimp SW-formatie afname kosten per SW-medewerker	7
3 Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein schiet tekort	8
4 Vier werkunits in beeld: prestaties en uitdagingen	10
5 Risicoparagraaf	14
5.1 Risico's en maatregelen ter beperking van risico's.....	14
5.2 Weerstandsvermogen en geprognosticeerde balans	16
Bijlage I: programmabegroting	18
Bijlage II: reserves, voorzieningen & geldleningen	25
Bijlage III: investeringen	26
Bijlage IV: meerjarenoverzicht	27
Bijlage V: programmabegroting – overhead en uitvoering WSW	28

PASWERK

Voorwoord

Met de voorliggende begroting voor 2019 presenteert Paswerk zijn verwachtingen over de ontwikkeling van het bedrijf in de komende twee jaar, met een doorkijk op de periode daarna. Paswerk is verheugd met de ontwikkeling van het operationeel resultaat, waarbij zowel het sterk verbeterde economische klimaat als doorgevoerde verbeteringen in de bedrijfsvoering van invloed zijn. Het resulteert in een operationeel resultaat dat met circa € 2,3 miljoen zo'n € 0,2 miljoen ligt boven het niveau dat Paswerk heeft begroot over 2018.

Paswerk doet dit met aanmerkelijk minder SW-medewerkers dan nu in dienst zijn. Over 2017 kwam de gemiddelde SW-formatie uit op 755,6 fte en dit daalt in 2019 naar circa 684,4 fte. Ook met deze kleinere schaal van werken slaagt Paswerk er desalniettemin in op doelmatige wijze een breed aanbod aan werksoorten te bieden aan de doelgroep van mensen met een Wsw-indicatie. Paswerk is in staat om een brede en wat arbeidsbeperkingen én mogelijkheden betreft zeer diverse groep mensen zinvol werk te bieden. Waar mogelijk worden mensen uitgedaagd hun capaciteiten optimaal te benutten. Dit beleid draagt bij aan een hoge medewerkerstevredenheid. De SW-medewerkers geven een 7,3 als rapportcijfer voor de medewerkerstevredenheid en de leidinggevenden zelfs een 7,8. Ook het in het perspectief van de branche lage ziekteverzuim van 9,1 procent illustreert dat mensen over het algemeen met plezier werkzaam zijn bij de verschillende werkbedrijven van Paswerk. Omdat zowel een doelmatige bedrijfsvoering als het waarborgen van een prettige werkomgeving veel vragen van de leidinggevenden, heeft Paswerk geïnvesteerd in 'lean'-cursussen voor de dertien medewerkers met een leidinggevende positie.

In 2017 hebben de GR-gemeenten en Paswerk samen de toekomst verkend en dit is neergelegd in het rapport-Schreuders. Hierin is met name ook goed gekeken naar de huisvestingssituatie van Paswerk in de komende vijf jaar. Geconstateerd is dat het verstandig is om nu nog niet te verhuizen, maar dat wel te bezien vanaf 2022. Ook is besloten om te beoordelen of bepaalde bedrijfsonderdelen van Paswerk in een periode van vijf tot tien jaar kunnen worden afgebouwd en de werknemers dan meer te gaan detacheren naar externe organisaties.

De begroting van Paswerk voor 2019 presenteert niet alleen positief nieuws. Tegenover de voorspoedige ontwikkeling van het operationeel resultaat staat een verdere toename van het tekort op de door het Rijk toegekende budgetten als dekking voor de personeelskosten van de SW-medewerkers. Het tekort op het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein loopt in 2019 op naar € 3,3 miljoen. Paswerk slaagt er in 2019 in dit tekort voor zo'n 70 procent te compenseren met een positief operationeel resultaat. In de jaren daarna moet rekening worden gehouden met een verder oplopend tekort op de subsidie van het Rijk, dat voor een minder groot deel zal kunnen worden gecompenseerd met een positief operationeel resultaat.

In het Strategisch Verbeterplan Paswerk (2015-2018) zijn maatregelen getroffen om kosten te verlagen en het verdienvermogen te optimaliseren. In vervolg op dit plan is in 2017

het rapport 'Toekomst sociale Werkvoorziening' vastgesteld, waarin onder meer goed gekeken is naar de huisvesting van Paswerk. De belangrijkste conclusie uit dit rapport is om de locatie Cruquius op termijn te verlaten, onder de voorwaarde van een gunstige businesscase. Tot het moment dat het zover is worden de niet benodigde vierkante meters zo optimaal mogelijk verhuurd. Daarnaast is besloten om waar mogelijk bedrijfsonderdelen van Paswerk in een periode van vijf tot tien jaar af te bouwen en de werknemers dan nog meer te gaan detacheren naar externe organisaties.

Ook in 2018 en 2019 zullen directie, management en medewerkers van Paswerk zich met enthousiasme inzetten voor een zo goed mogelijk resultaat, zowel maatschappelijk als financieel.

1 Managementsamenvatting

Door vrijwel stabiele omzet en lagere kosten toename operationeel resultaat

Het jaar 2019 lijkt zoals het zich nu laat aanzien voor Paswerk een goed jaar te worden. Zowel het verbeterde economische klimaat als de continue inzet op het verwerven van 'goede' omzet en het op een doelmatige wijze uitvoeren van werk dragen daar aan bij. Enkele highlights illustreren de positieve verwachtingen voor 2019:

- Ondanks een afname van de SW-formatie van 755,6 fte over 2017 naar 684,4 fte in 2019 doet de netto omzet in 2019 met ruim € 9,9 miljoen nauwelijks onder voor de € 10,1 miljoen die begroot is voor 2017.
- Paswerk is succesvol in de inzet op kostenbeheersing. De overige bedrijfskosten en vooral de ambtelijke personeelskosten nemen in verhouding tot de netto omzet sneller af.
- Als gevolg hiervan gaat Paswerk ervan uit dat het operationeel resultaat van Paswerk zich verder verbetert naar circa € 2,3 miljoen (voor 2018 is de raming € 2,1 miljoen).
- De doelmatige organisatie van werkzaamheden komt tot uitdrukking in een verdere toename van het aantal fte's Wsw per ambtelijke fte. In 2019 is er één ambtelijke fte per 12,4 fte's Wsw (in de begroting voor 2018 is uitgegaan van 11,5 fte Wsw per ambtelijke fte).
- Heel belangrijk voor de groei van het operationeel resultaat is, dat de focus van Paswerk op renderende omzet vruchten afwerpt. Over de hele linie kijkt Paswerk kritisch naar gehanteerde tarieven en waar nodig wordt in gesprek met opdrachtgevers gegaan om aanpassingen te realiseren.

Oplpend tekort op Rijkssubsidie voor Wsw steeds lastiger te compenseren

Het positieve operationeel resultaat van circa € 2,3 miljoen kan voor een belangrijk deel het tekort op de subsidie van het Rijk als dekking voor de personeelskosten van de SW-medewerkers compenseren. Het tekort loopt in 2019 op tot € 3,3 miljoen. De verwachting is dat het tekort de komende jaren zal oplopen tot circa € 4,1 miljoen in 2022. Het operationeel resultaat kan dan naar verwachting een minder groot deel van dit tekort compenseren.

Paswerk spant zich uiteraard tot het uiterste in om zoveel mogelijk van dit voor zowel gemeenten als Paswerk zelf onvermijdelijke tekort op de subsidie van het Rijk te compenseren.

Dit betekent concreet dat Paswerk zich zal blijven inspannen om het verdienvermogen van het bedrijf en zijn medewerkers te optimaliseren. Het is daarbij in de eerste plaats van belang dat Paswerk voldoende werk acquireert, bij zowel publieke als private opdrachtgevers, en het werk vervolgens ook doelmatig en op kwalitatief hoogwaardige wijze uitvoert. Paswerk wil ook in 2019 weer een betrouwbare partner zijn van zijn opdrachtgevers en voor de aangesloten gemeenten toegevoegde waarde leveren in zijn kernopdracht, namelijk het op zinvolle wijze werk bieden aan mensen met een arbeidsbeperking.

2 Operationeel resultaat Paswerk ontwikkelt zich positief

Operationele plus neemt toe Paswerk slaagt er ook in 2019 in om met de werkzaamheden van de verschillende bedrijfsonderdelen een positief operationeel resultaat te realiseren. Het operationeel resultaat is het verschil tussen de met de levering van producten en diensten gegenereerde netto omzet en de daarvoor gemaakte kosten vanwege inzet van ambtelijke medewerkers en overige bedrijfskosten. Het begrote operationeel resultaat neemt toe van bijna € 2,1 miljoen voor 2018 naar circa € 2,3 miljoen voor 2019:

Het operationeel resultaat bepaalt samen met het saldo van het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein en de personeelskosten van de Wsw-medewerkers (voorheen bekend als het 'subsidieresultaat') het uiteindelijk exploitatieresultaat van Paswerk. Het operationeel resultaat is waar Paswerk invloed op heeft, door voldoende passend werk te acquireren en bedrijfsactiviteiten doelmatig te organiseren, en waar Paswerk op stuur. Vanaf de start van het nieuwe Paswerk in 2015 heeft Paswerk het operationeel resultaat jaarlijks kunnen verbeteren.

Renderende omzet In de bedrijfsvoering stuurt Paswerk op een verbetering van de marge op haar activiteiten. Het operationeel resultaat komt in 2019 uit op 22,9 procent van de netto omzet :

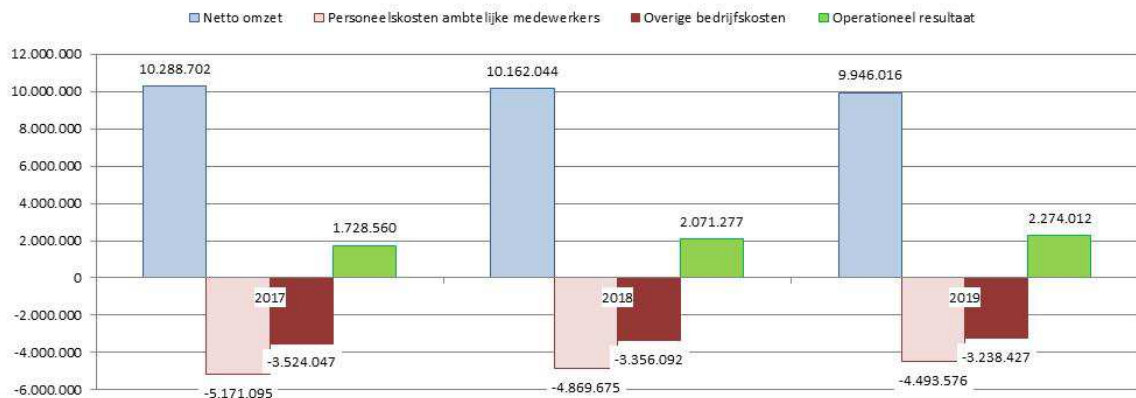
2.1 Kosten dalen sneller dan de netto omzet

De belangrijkste verklaring voor de verdere toename van het operationeel resultaat als percentage van de netto omzet, is dat Paswerk er in slaagt om met een trendmatig kleiner wordende SW-formatie de omzet in 2019 op een vrijwel even hoog niveau te houden als in 2018 (daling van 2,1 procent). Daarnaast dalen zowel de overige bedrijfskosten (3,5 procent) als vooral de ambtelijke personeelskosten (7,7 procent) sterker dan de netto omzet.

Omzet op niveau...

Navolgende figuur geeft de ontwikkeling van netto omzet en kosten weer. De snellere afname van de kosten resulteert in een aanzienlijke stijging van het operationeel resultaat:

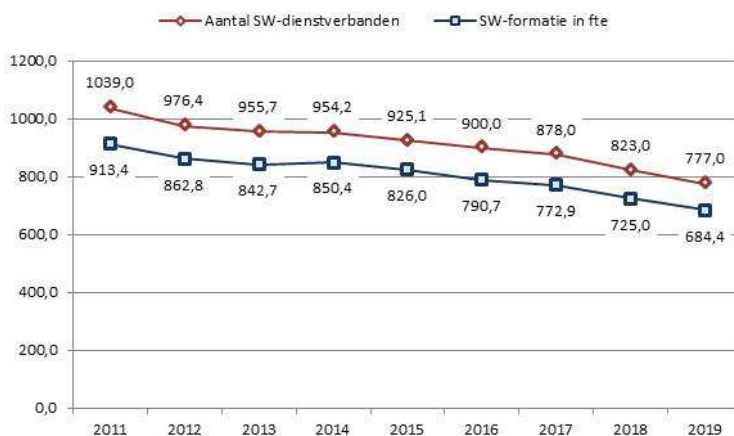
Operationeel resultaat verklaard: netto omzet minus ambtelijke personeelskosten en overige bedrijfskosten, in €

... met kleinere SW-formatie

De vrijwel gelijkblijvende netto omzet wordt gerealiseerd met aanmerkelijk minder SW-medewerkers. De SW-formatie krimpt naar verwachting van 823 dienstverbanden in 2018 naar 777 dienstverbanden (omgerekend is dit van 725 fte naar 684,4 fte):

Ontwikkeling SW-formatie: aantal dienstverbanden en formatie in fte

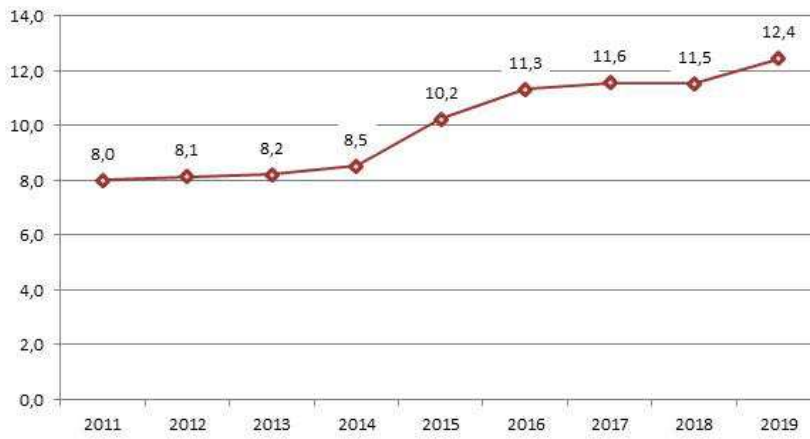
Het aantal SW-dienstverbanden neemt in 2019 naar verwachting af met 5,6 procent ten opzichte van de begroting 2018. Deze afname is beperkt kleiner dan de voor 2018 begrote afname met 6,3 procent. Het tempo van de uitstroom van de SW-medewerkers ligt daarmee in lijn van de branche van SW-bedrijven als geheel.

Ambtelijke formatie daalt sneller Paswerk spant zich in om te voorkomen dat de afname van de SW-formatie resulteert in een toename van de ambtelijke begeleidingskosten per SW-medewerker. Dit betekent dat een neerwaartse aanpassing van de ambtelijke formatie noodzakelijk is.

In de voorliggende begroting voor 2019 neemt de ambtelijke bezetting in verhouding tot de SW-formatie verder af. Ook deze ontwikkeling draagt bij aan het verder optimaliseren van het operationeel resultaat:

Aantal fte SW'ers per ambtelijke fte

Voor de toekomst voorziet Paswerk geen verdere toename van het aantal SW-medewerkers per fte ambtelijke begeleiding. Enerzijds vormt de vaak beperkte zelfstandigheid in de functie-uitvoering hierbij een beperking en anderzijds stimuleert een adequate begeleiding ook de ontwikkelingskansen van de SW-medewerkers en de arbeidsproductiviteit van deze medewerkers.

2.2 Verdere verbetering toegevoegde waarde en resultaat per SW-medewerker

Paswerk presteert goed in het perspectief van de branche wat betreft de gerealiseerde opbrengsten per SW-medewerker. Op basis van de meest recente sectorinformatie van branchevereniging Cedris kan voor de branche als geheel worden uitgegaan van een netto omzet per fte Wsw van € 10.300 in 2016. De netto omzet per fte Wsw bedraagt bij Paswerk in 2018 naar verwachting circa € 14.000.

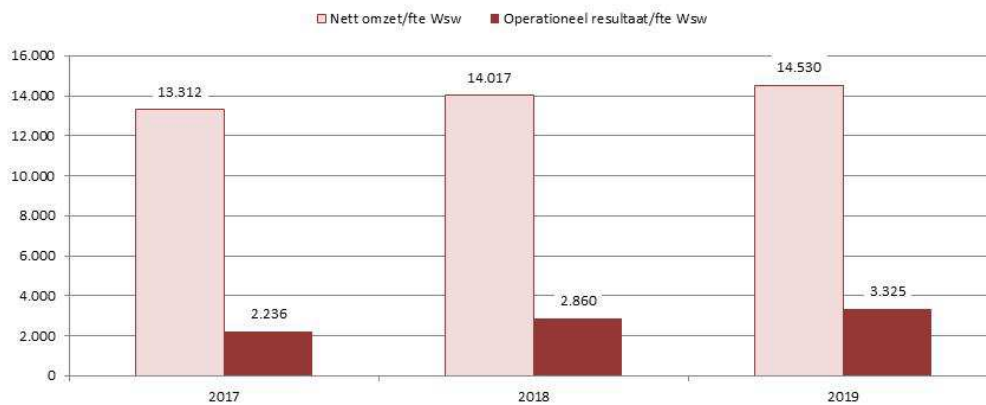
De productiviteit per SW-medewerker is daarmee hoog in het perspectief van de branche. Bovendien neemt de productiviteit naar verwachting toe naar circa € 14.530 per fte Wsw in 2019. Paswerk profiteert hierbij van de zich geleidelijk verbeterende marktomstandigheden. Belangrijk is onder meer dat het Paswerk in staat stelt voor de detachingsactiviteiten opwaartse tariefsaanpassingen te kunnen doorvoeren. Daarnaast is het herstel gunstig voor de bezetting van de SW-formatie omdat inlenende bedrijven sneller mensen inhuren voor bovendien vaak meer uren per week. Het operationele resultaat van Paswerk wordt verder positief beïnvloed doordat Paswerk selectiever is bij het aannemen van werk

en met name strenger inzet op renderende opdrachten. Waar lopende opdrachten minder renderen, probeert Paswerk hierover in gesprek te gaan met het betreffende bedrijf.

De toenemende productiviteit wordt ook weerspiegeld in een toenemend operationeel resultaat per fte Wsw. Waar dit voor 2018 was geraamd op € 2.860, gaat Paswerk voor 2019 uit van een netto omzet van € 3.325 per fte Wsw:

Productiviteit van SW-medewerkers: netto omzet per fte Wsw en operationeel resultaat per fte Wsw, in €

2.3 Ondanks krimp SW-formatie afname kosten per SW-medewerker

Waar de netto omzet per SW-medewerker een geleidelijke toename laat zien, is het omgekeerde het geval wat betreft de ambtelijke personeelskosten en de overige bedrijfskosten. Kostenbeheersing vormt voor Paswerk een net zo belangrijk strategisch doel als het op niveau houden van de omzet.

Voor 2019 gaat Paswerk uit van een verdere daling van de ambtelijke personeelskosten, zowel in absolute zin als in verhouding tot het aantal fte Wsw. Dit weerspiegelt de sterkere afname van de ambtelijke formatie indien vergeleken met de SW-formatie. De ambtelijke personeelskosten dalen naar verwachting van € 4,9 miljoen in 2018 naar € 4,5 miljoen in 2019.

Voor de overige bedrijfskosten geldt dat er sprake is van een beperkte stijging omgerekend naar fte Wsw. Weliswaar nemen de overige bedrijfskosten in totaal af van bijna € 3,4 miljoen naar ruim € 3,2 miljoen, maar omgerekend naar fte Wsw is deze afname voor 2019 niet groot genoeg om de overige bedrijfskosten per fte Wsw constant te houden.

3 Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein schiet tekort

Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein niet toereikend

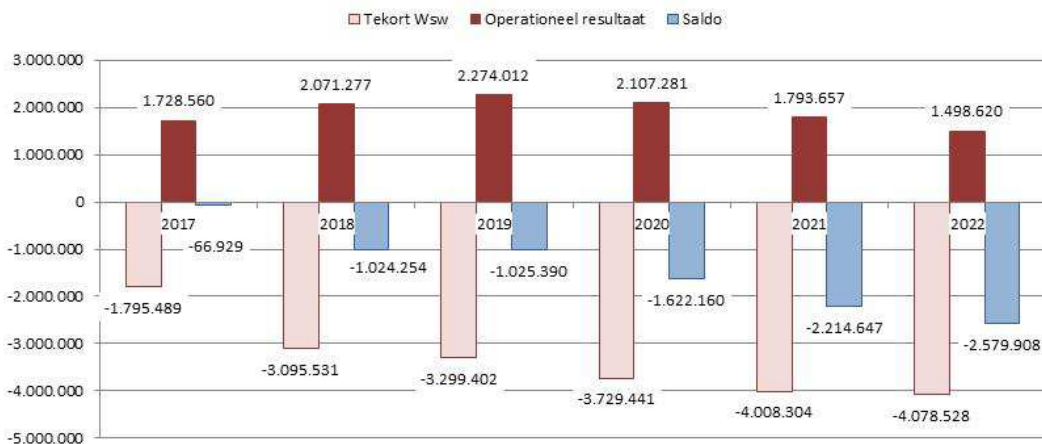
Het exploitatieresultaat van Paswerk is, afgezien van met name incidentele baten en lasten, gelijk aan de optelsom van het operationeel resultaat van Paswerk en het saldo van de subsidie die Paswerk ontvangt voor de personeelskosten van de SW-medewerkers (i.c. het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein dat gemeenten aan Paswerk beschikbaar stellen) en de werkelijke personeelskosten van de SW-medewerkers. De subsidie die SW-bedrijven ontvangen voor de personeelskosten van de SW-medewerkers is sinds enig tijd niet meer toereikend en het tekort loopt sterk op. Paswerk noch de aangesloten gemeenten hebben hier daadwerkelijk invloed op. De personeelskosten van de SW-medewerkers wordt voornamelijk bepaald door de op landelijk niveau af te sluiten cao. Het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein komt tot stand op basis van een verdeelmodel en is mede afhankelijk van beleidsmatige keuzes op 'Haags niveau'. Het toenemende tekort is voor Paswerk daarmee een gegeven:

Ontwikkeling personeelskosten Wsw en Wsw-deel Integratie uitkering sociaal domein (IUSD), in €

Het 'subsidietekort' loopt in 2019 op tot naar verwachting circa € 3,3 miljoen en daarna tot ruim € 4,0 miljoen in 2022.

Ontwikkeling subsidietekort en mate waarin het operationeel resultaat dit tekort compenseert, in €

Compenseren Het positieve operationeel resultaat blijft weliswaar, ondanks de krimpende SW-formatie, steeds lastiger min of meer op niveau, maar het tekort op de integratie uitkering sociaal domein van de SW neemt zo sterk toe dat het steeds lastiger wordt voor Paswerk om hiervoor te compenseren met een positief operationeel resultaat van de werkbedrijven.

Het tekort op de integratie uitkering sociaal domein van SW-ers is voor Paswerk en de aangesloten gemeenten niet of nauwelijks te beïnvloeden. De enige 'knop' waar aan gedraaid kan worden, is het beleid ten aanzien van promotie en op dat vlak is Paswerk al enige jaren zeer terughoudend. Zowel de cao voor de SW-branche als het Wsw-deel uit de integratie uitkering sociaal domein zijn niet beïnvloedbaar.

Paswerk baseert zich bij de raming van het tekort, in lijn met bestuurlijke afspraken hierover, op de meest recente circulaire. De daarin opgenomen Rijksfinanciering is niet geïndexeerd, terwijl Paswerk voor de lonen van de SW-medewerkers in de begroting wel een indexatie toepast. Als het kabinet de bijdragen voor de SW-medewerkers alsnog indexeert, levert dit voor de gemeenten een lagere of in het meest gunstige geval geheel geen aanvullende bijdrage voor Paswerk.

4 Vier werkunits in beeld: prestaties en uitdagingen

Sinds januari 2015 is de organisatie van Paswerk omgevormd van een divisiestructuur in een minder hiërarchische structuur met 'onder' de directie werkunits. In 2019 zijn de activiteiten van Paswerk georganiseerd in vier units:

- Unit Beschut werk en Post.
- Unit Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer.
- Unit Dienstverlening.
- Unit Detacheren.

Een opvallende ontwikkeling die zich in de afgelopen jaren heeft voltrokken, is dat de netto omzet van Groen-activiteiten, onderdeel van de unit Dienstverlening, afnemen. Ook bij de Techniek-werkzaamheden is sprake van een daling van de netto omzet.

Tegenover deze afnames van de netto omzet staat een toename van de netto omzet van zowel de activiteiten bij Beschut Werk als de activiteiten van Post en van de unit Detacheren.

Optimalisering bedrijfsvoering Paswerk is op continue basis en systematisch bezig om het verdienvermogen te optimaliseren. Dit doen we door in te spelen op de betere economische omstandigheden, onder andere door de klantportfolio te beoordelen en te verbeteren en waar mogelijk het prijsniveau te verbeteren. Daarnaast wordt kritisch gekeken naar werkprocessen en gezocht naar procesverbeteringen. Paswerk volgt hierin de filosofie van 'lean management'. De 'lean'-principes gaan uit van een sterke focus op waardecreatie voor de klant. Werkprocessen worden daar optimaal op afgestemd, zodanig ook dat doorlooptijden beperkt worden en de beschikbare capaciteit optimaal benut wordt.

Beschut Werk & Post Bij de unit Beschut Werk en Post zijn in 2019 gemiddeld circa 165,3 fte SW-medewerkers werkzaam, verdeeld over Beschut Werk (107,7 fte) en Post (57,6 fte). Het onderdeel Beschut Werk bestaat uit een aantal afdelingen: de afdelingen Was, Bestek/KLM, Secrid en Verpakken. Beschut Werk beschikt over een goed volume aan opdrachten, onder meer vanwege de assemblage van creditcardhouders en portemonnees (Secrid). Andere activiteiten van de unit Beschut Werk betreffen het inrollen van besteksets en het prepareren van waste boxen voor KLM, het vouwen van was voor zorginstellingen en het verpakken en etiketteren van waterflesjes, Bruynzeelstrips en dergelijke. De werkzaamheden zijn eenvoudig en hebben veelal een repeterend karakter en zijn daardoor zeer geschikt voor de doelgroep van SW-medewerkers met grotere arbeidsbeperkingen.

De netto omzet van de unit Beschut Werk en Post komt in 2019 naar verwachting uit op bijna € 2,1 miljoen:

Werkunit Beschut Werk en Post	Kerngegevens						
<p>SW-formatie in fte, gemiddelde over 2019</p> <table border="1"> <caption>SW-formatie in fte, gemiddelde over 2019</caption> <thead> <tr> <th>Werkunit</th> <th>fte</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Beschut Werk</td> <td>107,7</td> </tr> <tr> <td>Post</td> <td>57,6</td> </tr> </tbody> </table>	Werkunit	fte	Beschut Werk	107,7	Post	57,6	<ul style="list-style-type: none"> • 165,3 fte gemiddeld • Netto omzet € 2.080.000
Werkunit	fte						
Beschut Werk	107,7						
Post	57,6						

De netto omzet van de activiteiten Beschut Werk (exclusief Post) is in 2019 geraamd op € 9.560 per fte Wsw. Dat is in het perspectief van de branche zeer hoog. In de SW-branche bedraagt de netto omzet doorgaans tussen € 3.500 en € 6.000 per fte Wsw.

Techniek,
Grafisch &
Parkeerbeheer

De unit Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer heeft een SW-formatie van naar verwachting 91,2 fte gemiddeld in 2019 (bij Techniek 52,4 fte, Grafisch 22,0 fte en bij Parkeerbeheer 16,8 fte). Techniek is opgebouwd uit de onderdelen Metaal, Wielwerk en Assemblage. De netto omzet van Techniek neemt in 2019 naar verwachting af, van een begrote netto omzet van circa € 840.000 in 2018 naar een begrote omzet van € 750.000 in 2019.

Voor de unit Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer als geheel komt de netto omzet voor 2019 uit op naar verwachting bijna € 1,67 miljoen, waarvan € 610.000 gerealiseerd door Grafisch:

Werkunit Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer.	Kerngegevens								
<p>SW-formatie Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer in fte, gemiddelde over 2018</p> <table border="1"> <caption>SW-formatie Techniek, Grafisch en Parkeerbeheer in fte, gemiddelde over 2018</caption> <thead> <tr> <th>Werkunit</th> <th>fte</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Techniek</td> <td>52,4</td> </tr> <tr> <td>Grafisch</td> <td>22,0</td> </tr> <tr> <td>Parkeerbeheer</td> <td>16,8</td> </tr> </tbody> </table>	Werkunit	fte	Techniek	52,4	Grafisch	22,0	Parkeerbeheer	16,8	<ul style="list-style-type: none"> • 91,2 fte gemiddeld • Netto omzet € 1.670.000
Werkunit	fte								
Techniek	52,4								
Grafisch	22,0								
Parkeerbeheer	16,8								

Ten aanzien van de dienstverlening van Grafisch geldt, dat Paswerk te maken heeft met een structurele verandering in de markt, waarbij digitalisering het sleutelwoord is.

Dienstverlening De formatie van de unit Dienstverlening bestaat uit 145,5 fte, met een te realiseren netto omzet van circa € 2,4 miljoen. De netto omzet van Groen laat de laatste jaren een neerwaartse trend zien. Daarbij speelt mee dat publieke opdrachtgevers kritischer kijken naar de voorwaarden en tarieven voor de te leveren diensten. Voor Paswerk zijn daarbij niet alleen de gemeenten belangrijk als opdrachtgever, maar ook Spaarnelanden.

Bij Schoonmaak (met een SW-formatie van 54,3 fte) is sprake van een stabiel niveau van opdrachten voor met name gemeenten, Paswerk zelf en SEIN. Ook bij Schoonmaak zet Paswerk in op kostenbewust werken. Daarnaast is voor 2019 een opfriscursus voorzien om de kwaliteit van de dienstverlening en de zelfwerkzaamheden van medewerkers te bevorderen.

Werkunit Dienstverlening	Kerngegevens						
<p>SW-formatie Dienstverlening in fte, gemiddelde over 2018</p> <table border="1"><caption>SW-formatie Dienstverlening in fte, gemiddelde over 2018</caption><thead><tr><th>Werkunit</th><th>SW-formatie (fte)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Groen</td><td>91,3</td></tr><tr><td>Schoonmaak</td><td>54,3</td></tr></tbody></table>	Werkunit	SW-formatie (fte)	Groen	91,3	Schoonmaak	54,3	<ul style="list-style-type: none">• 145,5 fte gemiddeld• Netto omzet € 2,4 mln
Werkunit	SW-formatie (fte)						
Groen	91,3						
Schoonmaak	54,3						

Detacheren De unit Detacheren is voor Paswerk een stabiele en stevige pijler onder het bedrijf. De netto omzet van Detacheren is in 2019 met € 2,6 miljoen het hoogst van alle afzonderlijke bedrijfsonderdelen binnen Paswerk. Deze netto omzet realiseert Paswerk met een formatie van gemiddeld 242,5 fte.

Werkunit Detacheren	Kerngegevens				
<p>SW-formatie in fte, gemiddelde over 2019</p> <table border="1"><caption>SW-formatie in fte, gemiddelde over 2019</caption><thead><tr><th>Werkunit</th><th>SW-formatie (fte)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Detacheren</td><td>242,5</td></tr></tbody></table>	Werkunit	SW-formatie (fte)	Detacheren	242,5	<ul style="list-style-type: none">• 242,5 fte gemiddeld• Netto omzet € 2,6 mln
Werkunit	SW-formatie (fte)				
Detacheren	242,5				

De unit Detacheren richt zich zowel op individueel detacheren als op groepsdetachering bij een groot aantal regionale organisaties waaronder Geodis Wilson Netherlands B.V., Provincie Noord-Holland, Plugwise B.V. en anderen.

De in de begroting voor 2018 opgenomen doelstelling om de netto omzet per fte Wsw structureel te verhogen naar € 10.000 of meer per jaar wordt in 2019 naar verwachting gerealiseerd. De netto omzet per fte komt uit op circa € 10.750 gemiddeld. Dit is minder dan de netto omzet per fte bij Groen, Schoonmaak en Parkeerbeheer. Paswerk zet zich in voor een verdere verhoging van de netto omzet per fte door met name een verschuiving van groepsdetachering naar individuele detachering te stimuleren. Bij individuele detachering zijn de te hanteren tarieven aanmerkelijk hoger dan bij groepsdetachering en bovendien vergt individuele detachering minder begeleiding.

Het gunstige economische klimaat kan voor de unit Detachering leiden tot betere marktomstandigheden, waardoor de beoogde verschuiving naar meer individuele detachering meer kans van slagen heeft. Los van deze verschuiving zet Paswerk in op het acquireren van beter renderende opdrachten en het verhogen van tarieven voor bestaande detacheringen waar dit mogelijk is.

5 Risicoparaagraaf

5.1 Risico's en maatregelen ter beperking van risico's

De hiervoor inhoudelijk toegelichte begroting voor 2019 is gebaseerd op diverse vooronderstellingen ten aanzien van zowel externe als interne factoren. Voor zover binnen de mogelijkheden van Paswerk, wordt uiteraard getracht om te waarborgen dat deze vooronderstellingen ook daadwerkelijk realiteit worden. Met name de externe factoren, maar deels ook interne omstandigheden, zijn echter weerbarstig. Navolgend worden daarom de belangrijkste risico's benoemd, waarbij tevens wordt aangegeven of en zo ja hoe Paswerk tracht deze risico's te beperken en te beheersen.

Economische ontwikkelingen	Bij het opstellen van deze begroting stellen wij vast dat de economische omstandigheden gunstig zijn. Ook de vooruitzichten voor de komende jaren wijzen op een positief economisch klimaat. De afnemende werkeloosheid, de aantrekkende vraag naar flexibel inzetbaar personeel, dat op basis van detachering bij bedrijven en instellingen wordt geplaatst, en de vraag naar diensten en producten van de verschillende klanten bevestigen dit. Hoewel in de begroting rekening is gehouden met de gunstige vooruitzichten bestaat de mogelijkheid dat de economische situatie verslechtert. Hierdoor is het mogelijk dat de geprognosticeerde omzet voor 2019 niet kan worden gerealiseerd. Een dergelijke situatie heeft uiteraard direct een nadelig effect op de exploitatierekening.
Politieke ontwikkelingen	Het is voor Paswerk van groot belang hoe het politieke landschap zich in 2019 verder zal ontwikkelen en welke beleidskeuzes op landelijk niveau zullen worden gemaakt. Met name de Participatiewet, die sinds 1 januari 2015 in werking is getreden, heeft een grote invloed. Hoewel de bezuinigingen op de integratie uitkering sociaal domein van de gemeenten zich lijken te stabiliseren blijft een en ander ongewis. Voor zover bekend is hiermee bij het opstellen van deze begroting rekening gehouden. Indien de beleidskeuzes er toe zullen leiden dat verdergaande bezuinigingen op de integratie-uitkering sociaal domein, waarbinnen de Wsw is opgenomen, zullen worden doorgevoerd dan heeft dit uiteraard negatieve consequenties voor de exploitatierekening.
Loonkosten en subsidie Wsw	Bij de berekening van de loonkosten voor het Wsw-personeel is uitgegaan van de cao afspraken die in het principeakkoord voor 2016 tot en met 2018 en de daaropvolgende jaren zijn vastgelegd. Indien in een later stadium wordt afgeweken van deze eerder gemaakte afspraken bestaat het risico dat de loonkostenontwikkeling hoger uitvalt. Gezien de zeer beperkte loonruimte in de begroting van de loonkosten van de Wsw zal een mogelijke loonstijging nauwelijks opgevangen kunnen worden binnen de kaders van de begroting 2019. Dit kan een grote invloed op de exploitatierekening omdat het overgrote deel van de kosten bestaat uit loonkosten. Zo resulteert bijvoorbeeld een loonstijging van 1% boven de begroting in een bedrag van circa € 180.000 aan overschrijding op de begroting. De kans dat een dergelijke situatie zich voordoet achten wij echter klein.

Een ander risico betreft de Wet Werk en Zekerheid, als gevolg waarvan Paswerk mogelijk transitievergoedingen moet uitkeren aan W-personeel in geval van ontslag of het niet verlengen van een tijdelijk contract. Of dit risico optreedt en welke financiële gevolgen dit heeft, is in dit stadium niet goed in te schatten.

Integratie-uitkering sociaal domein In de begroting 2019 zijn bedragen opgenomen voor het Wsw-deel uit de integratie uitkering sociaal domein. Deze bedragen zijn ontleend uit de meest recente gemeente circulaire 2017 en gebruikt om de aanvullende bijdragen in de uitvoeringskosten van de Wsw per gemeente te bepalen. Hoewel uit ervaringscijfers steeds is gebleken en ook te verwachten is dat het Wsw-deel uit de integratie-uitkering meestal in positieve zin wordt bijgesteld kan dit ook negatief uitpakken. De definitieve bedragen voor 2019 zullen echter eerst in mei 2019 bekend worden gemaakt.

Onderhoudskosten Voor het onderhoud aan bedrijfspanden en installaties is een meerjarenonderhoudsprognose opgesteld. De jaarlijks onderhoudskosten die in de begroting worden opgenomen zijn hiervan afgeleid. Uit dit meerjarenonderhoudsprognose blijkt dat de hoogte van de uitgaven voor onderhoud per jaar aanzienlijk kan verschillen. Gezien het feit dat de onderhoudskosten een substantieel deel uitmaken van de begroting, dat hiervoor geen voorziening is opgenomen en dat niet altijd mogelijk is het exacte moment van deze uitgaven te voorspellen houdt dit enig risico in voor de begroting.

Rentelasten De liquiditeitsbehoefte is momenteel ingevuld met rekening-courantkrediet van de BNG. Het rentetarief dat momenteel wordt berekend op rekening-courantkrediet staat historisch gezien op een bijzonder laag niveau. Mogelijk rentestijgingen, mede als gevolg van toeneemende inflatie, zullen dan ook direct invloed hebben op de hoogte van de rentelasten. De risico's voor de begroting kunnen worden beperkt door leningen voor langere tijd vast te leggen.

Daarnaast zal in 2019 wederom een deel van de langlopende leningen conform het met de banken overeengekomen aflossingsschema worden afgelost. De financieringsbehoefte die hierdoor ontstaat zal zoveel als mogelijk worden opgevangen met de vrijkomende cashflow en in geval dit niet mogelijk is met kortlopende financiering in de vorm van rekening-courantkrediet bij de BNG. Het totaal bedrag aan kortlopende leningen kan hierdoor mogelijk stijgen. Het risico dat de rentelasten door een stijging van de kortlopende rentetarieven zullen toenemen wordt hierdoor groter.

Vpb Eind mei 2015 is het wetsvoorstel Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen door de Tweede Kamer aangenomen. Dit betekent dat publiekrechtelijke rechtspersonen, waaronder ook Paswerk, met ingang van boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016 belastingplichtig worden, voor zover zij een onderneming drijven. Paswerk is tot op heden echter vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Momenteel is Paswerk in overleg met de belastingdienst over de fiscale positie. Vooralsnog lijkt het er op dat met

een behoorlijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat Paswerk gebruik kan maken van de subjectieve vrijstelling van art. 5 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en derhalve vrijgesteld zal zijn van heffing van vennootschapsbelasting.

Overig Naast de hiervoor genoemde risico's wijzen wij volledigheidshalve op de onderstaande overige categorieën risico's die zich voor kunnen doen:

- Onzekerheden en wijzigingen van de (sociale) wetgeving.
- Claims van derden waaronder afnemers.
- Juiste toepassing van de sociale-, fiscale- wet- en regelgeving.
- Bedrijfsschade als gevolg van calamiteiten.

Kengetallen Onderstaand zijn enkele kengetallen opgenomen die een indicatie geven van het weerstandsvermogen van Paswerk:

Weerstandsvermogen van Paswerk: kengetallen	2017	2018	2019
	begroting	begroting	begroting
Netto schuldquote	€ 2.792.000	€ 1.989.000	€ 1.843.000
Solvabiliteit	46,1%	52,2%	53,3%
Structurele exploitatieruimte	nihil	nihil	nihil
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Ter toelichting:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteit geeft een indicatie van de mate waarin Paswerk in staat is om aan haar verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Het bestuur van Paswerk heeft besloten dat de solvabiliteit niet onder de 30 procent mag komen. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten te kunnen opvangen. Daarnaast zullen de voorgenomen bezuinigingen door het Rijk de exploitatie onder druk kunnen zetten en de solvabiliteit mogelijk kunnen aantasten.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte Paswerk heeft om de eigen lasten te betalen. De begroting 2019 laat zien dat de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn maar dat de exploitatierekening derhalve ook geen overschot laat zien om extra lasten op te vangen.

5.2 Weerstandsvermogen en geprognosticeerde balans

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen wordt navolgend weergegeven met behulp van een geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief:

Geprognosticeerde balans:	31-12-18	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22
	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Materiële vaste activa	8.715.012	8.285.585	7.897.684	7.514.469	7.114.059
Financiële vaste activa	1	1	1	1	1
Voorraden	140.000	130.000	120.000	110.000	100.000
Uitzettingen met looptijd < 1 jr	3.150.000	3.050.000	2.950.000	2.850.000	2.750.000
Liquide middelen	85.000	80.000	75.000	70.000	65.000
Overlopende activa	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000
Totaal activa	<u>12.220.013</u>	<u>11.675.586</u>	<u>11.172.685</u>	<u>10.674.470</u>	<u>10.159.060</u>
Algemene reserve	6.219.891	6.219.891	6.219.891	6.219.891	6.219.891
Totaal eigen vermogen	6.219.891	6.219.891	6.219.891	6.219.891	6.219.891
Voorzieningen	732.997	352.604	207.604	62.604	-
Vaste schulden, looptijd > 1 jr	1.583.250	1.408.250	1.233.250	1.058.250	883.250
Vlottende schulden, looptijd < 1 jr	2.709.875	2.746.841	2.589.940	2.437.725	2.185.919
Verplichtingen	955.000	930.000	905.000	880.000	855.000
Vooruitontvangen bedragen	19.000	18.000	17.000	16.000	15.000
Overlopende passiva	974.000	948.000	922.000	896.000	870.000
Totaal passiva	<u>12.220.014</u>	<u>11.675.586</u>	<u>11.172.685</u>	<u>10.674.470</u>	<u>10.159.060</u>

Bijlage I: programmabegroting

Programmabegroting (bedragen in Euro)	2019 Begroting	2018 Begroting	2017 Begroting
Opbrengsten			
Netto omzet	9.946.016	10.162.044	10.288.702
Overige opbrengsten	60.000	135.000	135.000
Totaal opbrengsten	10.006.016	10.297.044	10.423.702
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	15.620.254	16.269.091	16.558.455
Sociale lasten en pensioenpremies	4.216.547	4.280.601	4.491.841
Overige kosten	843.365	875.469	934.936
Totaal personeelskosten Wsw	20.680.167	21.425.162	21.985.231
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Ambtelijke medewerkers: bruto lonen	1.221.072	1.381.224	1.462.128
Ambt. medewerkers: sociale lasten en pensioenpremies	377.870	390.872	389.006
Ambtelijke medewerkers: vervoerskosten	36.805	43.259	45.686
Doorbelaste loonkosten derden	2.693.330	2.882.321	3.088.215
Overige personeelskosten	164.500	172.000	186.060
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	4.493.576	4.869.675	5.171.095
Overige (bedrijfs-) kosten			
Afschrijvingskosten vaste activa	869.727	833.692	873.257
Rente	78.000	108.000	112.000
Huur	272.500	358.000	371.510
Onderhoudskosten	742.000	772.500	814.680
Kosten energie	424.000	458.000	517.000
Belastingen en verzekeringen	256.000	249.000	247.500
Algemene kosten	566.200	567.900	579.100
Diverse kosten	30.000	9.000	9.000
Totaal overige (bedrijfs-) kosten	3.238.427	3.356.092	3.524.047
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-	-	-
Uitvoeringskosten Wsw	18.406.155	19.353.884	20.256.671
Bijdrage gemeenten uitvoeringskosten Wsw	18.406.155	19.353.884	20.256.671
Exploitatieresultaat	-	-	-
Operationeel resultaat	2.274.012	2.071.277	1.728.560

Kengetallen

(bedragen in Euro)

	2019 Begroting	2018 Begroting	2017 Begroting
Personele bezetting (gemiddeld)			
Wsw werknemers (personen)	777	823	878
Wsw werknemers (fte)	684,4	724,9	772,9
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	10,5	9,1	7,8
Ambtelijke werknemers (fte)	55,0	62,9	66,9
Kengetallen per Wsw medewerker (fte)			
Netto omzet	14.312	13.846	13.179
Overige opbrengsten	86	184	173
Totaal opbrengsten	14.399	14.030	13.352
Totaal personeelskosten Wsw	29.759	29.192	28.161
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	6.466	6.635	6.624
Totaal overige kosten	4.660	4.573	4.514
Totaal beïnvloedbare kosten	11.126	11.208	11.138

Toelichting op programmabegroting

	2019 Begroting		2018 Begroting	2017 Begroting
	Bruto omzet	Directe kosten	Netto omzet	Netto omzet
Omzet:				
Detacheren	2.607.685	1.000	2.606.685	2.448.187
Dienstverlening	2.900.000	505.000	2.395.000	3.011.270
Techniek en Grafisch	2.290.000	620.000	1.670.000	2.294.449
Beschut werk en Post	2.415.000	335.000	2.080.000	1.656.254
Doorbelaste kosten ondersteunende diensten	767.895	-	767.895	708.437
Algemeen, huisvesting en overig	426.436	-	426.436	170.106
Totaal netto omzet	11.407.016	1.461.000	9.946.016	10.288.702

De ontwikkeling van de netto omzet laat een geleidelijk afnemende tendens zien en komt naar verwachting uit op € 9.946.000 in 2019. Deze afname wordt veroorzaakt door de structurele daling van het aantal Wsw'ers dat bij Paswerk werkzaam is. Als gevolg van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 kan er geen nieuwe instroom in de Wsw meer plaatsvinden en resteert slechts de uitstroom van Wsw'ers.

Met behulp van het meerjarenprogramma, zoals 'optimaliseren van het verdienvermogen', wordt ook in 2019 getracht de netto omzet per medewerker verder te verbeteren, ondanks de afname van het personeelsbestand. Enerzijds door Wsw'ers in te zetten op activiteiten met een hogere toegevoegde waarde, d.w.z. activiteiten met een minder grote afstand tot de arbeidsmarkt en anderzijds door de rentabiliteit van de orders en opdrachten te verbeteren. Het resultaat van deze inspanningen is duidelijk te zien aan de ontwikkeling van de netto omzet die relatief veel minder snel daalt dan de afname van het Wsw-bestand. Er worden relatief steeds meer Wsw'ers gedetacheerd. Ook bij de activiteiten met een relatief lagere toegevoegde waarde per medewerker, zoals techniek en beschut werk, wordt de netto omzet per medewerker verhoogd. Dit wordt gerealiseerd door een betere samenstelling van de opdrachtenportfolio.

Hoewel alle bedrijfsonderdelen te maken hebben met dalende bezetting laten onderdelen als 'Beschut Werk' en 'Post' nog een uitstekende groei zien. Dit is een resultante van de gunstige marktomstandigheden en de goede opdrachtenportfolio. Daarentegen is bij de bedrijfsonderdelen 'Groenten' 'Techniek' sprake van afnemende netto omzet.

In de omzet 'doorbelaste kosten ondersteunende diensten' zijn opgenomen de opbrengsten van de aan de Werkpas Holding BV doorbelaste kosten voor ondersteunende diensten, faciliteiten en het gebruik van bedrijfsruimte.

Doorbelaste kosten ondersteunende diensten:

	2019 Begroting	2018 Begroting	2017 Begroting
Werkpas Holding BV	-	-	-
Werkpas BV	35.942	35.942	25.850
Pasmatch Personeelsdiensten BV	292.624	292.624	278.009
Werkdag BV	186.742	186.742	174.699
Leerwerkbedrijven Kennemerland BV	83.510	83.510	95.597
Werkbedrijf Haarlem BV	180.190	180.190	134.281
Totaal doorbelaste kosten ondersteunende diensten	779.009	779.009	708.437

De doorbelaste kosten voor ondersteunende diensten, van de gemeenschappelijke regeling naar Werkpas Holding BV, betreffen de kosten van management, HRM, financiële administratie, ICT, facilitaire dienstverlening en huisvesting.

Overige opbrengsten:

	2019 Begroting	2018 Begroting	2017 Begroting
Doorberekende vracht en orderkosten	60.000	55.000	55.000
Overige opbrengsten	-	80.000	80.000
Totaal overige opbrengsten	60.000	135.000	135.000

Personeelskosten Wsw:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Begroting	Begroting	Begroting
Loonkosten Wsw:			
Bruto lonen	15.971.770	16.463.851	17.410.235
Lage Inkomens voordeel (LIV)	351.515-	194.759-	851.780-
Sociale lasten	2.842.975	2.881.174	3.011.971
Pensioenpremies	1.373.572	1.399.427	1.479.870
Totaal loonkosten Wsw	<u>19.836.802</u>	<u>20.549.692</u>	<u>21.050.295</u>

De thans vigerende cao voor de sociale werkvoorziening loopt over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2018. In deze cao zijn belangrijke afspraken voor het Wsw-personeel, waaronder regelingen met betrekking tot werkzekerheid, uitstroombewording en salarisontwikkeling, vastgelegd. De lonen van de Wsw-medewerkers die op het niveau van het minimum loon (WML) liggen worden jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig het wettelijk vastgestelde percentage van de stijging van het WML. De lonen van de Wsw-medewerkers die boven het niveau van het minimum loon (WML) liggen worden jaarlijks geïndexeerd uitsluitend en voor zover het Kabinet besluit de LPO (loon prijs ontwikkeling) toe te kennen. Met de (verwachte) financiële effecten van het voorgaande is in de begroting voor 2019 rekening gehouden.

De berekening van het Lage inkomensvoordeel (LIV), als korting op de loonkosten Wsw, is gebaseerd op de laatst bekende regelgeving omtrent dit onderwerp en is een reële inschatting van de te verwachten bedragen. Het LIV is van toepassing op de jaren 2017 tot en met 2020. Het is vooralsnog onzeker of deze regeling na deze periode zal worden gecontinueerd. In de meerjarenraming is vanaf het jaar

Personele bezetting Wsw:

Aantal Wsw werknemers (personen)	777	823	878
Aantal Wsw werknemers (fte)	684,4	724,9	772,9

Uitkeringen Wsw:

Ontvangen ziekengelden	16.849-	21.474-	22.955-
Totaal uitkeringen Wsw	<u>16.849-</u>	<u>21.474-</u>	<u>22.955-</u>

Vervoerskosten Wsw:

Reiskostenvergoeding woon-werk	518.936	543.999	573.873
Overige reiskostenvergoedingen	22.240	22.905	23.720
Totaal vervoerskosten	<u>541.176</u>	<u>566.904</u>	<u>597.593</u>
Eigen bijdragen	-	-	-
Totaal vervoerskosten +/- eigen bijdragen	<u>541.176</u>	<u>566.904</u>	<u>597.593</u>

De vervoerskosten Wsw worden in hoofdzaak bepaald door de regeling 'tegemoetkoming woon-werkverkeer' zoals deze in de cao Wsw is vastgelegd. Daarnaast zijn hierin de kosten opgenomen van de fiscaal gunstige regeling 'uitruil eindejaaruitkering' waarvan veel Wsw-medewerkers gebruik maken.

Overige kosten Wsw:

Bedrijfsgeneeskundige zorg	124.679	125.263	133.904
Voorlichting & vorming art. 49 & vakonderwijs	40.437	57.263	68.865
Werk- en veiligheidskleding	47.176	50.105	68.865
Bijeenkomsten en recepties	16.849	17.895	19.129
Diverse kosten	26.958	25.053	22.955
Totaal overige kosten Wsw:	<u>256.098</u>	<u>275.579</u>	<u>313.717</u>

Werkgeverssubsidie:

Werkgeverssubsidie begeleid werken	62.940	54.460	46.580
Totaal werkgeverssubsidie	<u>62.940</u>	<u>54.460</u>	<u>46.580</u>

Werkgevers die Wsw medewerkers van Paswerk in dienst hebben in het kader van 'Begeleid werken' ontvangen van Paswerk een 'subsidie' ter hoogte van het productiviteitsverlies wat deze medewerkers hebben als gevolg van hun arbeidshandicap. Het bedrag wat hiervoor in 2019 begroot is bedraagt € 62.940 voor 10,5 Fte begeleid werken. Dit is gemiddels € 6.000 per Fte.

Aantal Wsw werknemers begeleid werken:

Aantal Wsw werknemers (fte)	<u>10,5</u>	<u>9,1</u>	<u>7,8</u>
-----------------------------	-------------	------------	------------

Personeelskosten ambtelijke medewerkers:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Begroting	Begroting	Begroting
Loonkosten ambtelijke medewerkers:			
Bruto lonen	1.221.072	1.390.224	1.462.128
Sociale lasten	183.653	213.328	207.228
Pensioenpremies	194.217	177.544	181.779
Totaal loonkosten ambtelijke werknemers:	<u>1.598.942</u>	<u>1.781.096</u>	<u>1.851.134</u>

Uitkeringen ambtelijke werknemers:

Betaalde en ontvangen ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	-	9.000-	-
Totaal uitkeringen ambtelijke werknemers	<u>-</u>	<u>9.000-</u>	<u>-</u>

Vervoerskosten ambtelijke werknemers:

Reiskostenvergoedingen woon-werk	14.868	16.110	17.673
Overige reiskostenvergoedingen	21.937	27.149	28.013
Totaal vervoerskosten ambtelijke werknemers	<u>36.805</u>	<u>43.259</u>	<u>45.686</u>

Doorbelaste loon- en personeelskosten:

Van Stichting Epilepsie Instellingen Nederland ontvangen loonkosten	178.174	169.894	349.774
Van Personeel WZK BV ontvangen loonkosten	2.711.854	2.900.818	2.926.832
Naar derden doorbelaste loonkosten	196.698-	188.392-	188.391-
Totaal doorbelaste loonkosten ambtelijke werknemers	<u>2.693.330</u>	<u>2.882.321</u>	<u>3.088.215</u>

In de doorbelaste loon- en personeelskosten zijn de kosten opgenomen van het reguliere niet regeling gebonden personeel van de gemeenschappelijke regeling Paswerk. De naar derden doorbelaste loonkosten betreft personeel dat in dienst bij de GR maar ook gedeeltelijk werkzaamheden verricht voor Werkpas Holding BV.

Overige kosten ambtelijke werknemers:

Kosten ingehuurde arbeidskrachten	66.000	66.000	74.000
Bedrijfsgeneeskundige zorg	15.000	15.000	18.000
Opleidingskosten	60.000	66.000	60.000
Wervingskosten en aanstellingskosten	6.000	6.000	9.000
Bedrijfsbijeenkomsten en recepties	7.500	9.000	12.000
Diverse kosten	10.000	10.000	13.060
Totaal overige kosten ambtelijke werknemers	<u>164.500</u>	<u>172.000</u>	<u>186.060</u>

Personele bezetting ambtelijke medewerkers:

Aantal ambtelijke medewerkers (fte):	<u>55,0</u>	<u>62,9</u>	<u>66,9</u>
---	--------------------	--------------------	--------------------

In de personele bezetting van ambtelijk medewerkers zijn opgenomen de reeds vele jaren bij Paswerk werkzame en ingehuurde arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN) en Personeel WZK B.V.

Bij de berekening van de loonkosten van het ambtelijk personeel is uitgegaan van de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in de 'Cao Gemeentenambtenaren'. Deze cao loopt van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. Als uitvloeisel van deze cao-afspraken zijn de salarissen op 1 januari 2017 met 0,4 procent verhoogd, in augustus 2017 met nog eens 1 procent structureel en per 1 december 2017 een verhoging van het Individueel Keuzebudget (IKB) met 0,5 procent. In juli 2018 volgt nog een verhoging van het IKB met 0,25 procent. In totaal betekent dit een verhoging van 3,25 procent structureel over 20 maanden. Verder is rekening gehouden met een verhoging van de pensioenpremie van het ABP. Het aandeel van de werkgever in de pensioenpremie is 70%. Voor de periode na 1 januari 2019 zijn door de betrokken cao-partijen nog geen nadere afspraken gemaakt. Voor de berekening van de loonkosten is derhalve een reële schatting gemaakt van de te verwachten loonstijging. Het aantal fte's daalt jaarlijks en komt in 2019 uit gemiddeld 55,0 fte rekeninghoudend met het feit dat nog 1,9 fte medewerkers gedeeltelijk werkzaamheden verrichten voor het re-integratieonderdeel Pasmatch Personeelsdiensten BV. Er zijn geen vacatures opgenomen.

Overige (bedrijfs-) kosten:

Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa:

	<u>2019</u> Begroting	<u>2018</u> Begroting	<u>2017</u> Begroting
Gronden en voorzieningen aan terreinen	15.040	17.345	18.000
Gebouwen	446.551	495.451	502.000
Vervoermiddelen	115.762	88.001	152.000
Machines, apparaten en installaties	292.374	232.895	201.257
Totaal afschrijvingen	869.727	833.692	873.257

Rente:

Rentelasten:

Rente langlopende leningen BNG	55.944	63.504	71.064
Rente rekening-courant BNG en ING	22.056	44.496	40.936
Overige rentelasten	-	-	-
Totaal rentelasten	78.000	108.000	112.000

Rentebaten:

Rente saldi U/G	-	-	-
Overige rentebaten	-	-	-
Totaal rentebaten	-	-	-

Saldo rente baten & lasten

78.000	108.000	112.000
---------------	----------------	----------------

Voor een nadere specificatie van de langlopende leningen zie overzicht: 'Staat van geldleningen met een looptijd langer dan één jaar'.

Huur:

Gebouwen, installaties & erfpachtcanon	66.000	112.000	149.510
Overige bedrijfs- & transportmiddelen	206.500	246.000	222.000
Totaal huur	272.500	358.000	371.510

Onderhoudskosten:

Gebouwen, terreinen & installaties	198.000	181.500	192.500
Machines, hard- & software, inventaris & vervoermiddelen	428.000	447.000	473.000
Kleine aanschaffingen	66.000	90.000	100.000
Schoonmaakkosten & vuilafvoer	50.000	54.000	49.180
Totaal onderhoudskosten	742.000	772.500	814.680

Energieverbruik:

Elektriciteit	138.000	138.000	150.000
Gas	128.000	138.000	150.000
Water	12.000	12.000	12.000
Brandstof machines & vervoermiddelen	146.000	170.000	205.000
Totaal kosten energieverbruik	424.000	458.000	517.000

Belastingen en verzekeringen:

Totaal belastingen en verzekeringen	256.000	249.000	247.500
--	----------------	----------------	----------------

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerendezaakbelasting, waterschapsbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, wegenbelasting motorvoertuigen en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Vervolg overige (bedrijfs-) kosten:

Algemene kosten:

Indirecte productiekosten:

Verpakkingsmateriaal & orderkosten	25.800	21.000	20.750
Opslag-, distributie- & vrachtkosten	40.000	33.000	21.000
Totaal indirecte productiekosten	65.800	54.000	41.750

Commerciële kosten:

Reclame & acquisitiekosten	9.000	12.000	15.000
Advertentiekosten	-	-	-
Totaal commerciële kosten	9.000	12.000	15.000

Kosten dienstverlening derden:

Advieskosten derden	92.000	95.000	95.000
Salarisverwerking derden	52.000	52.000	59.250
Totaal kosten dienstverlening derden	144.000	147.000	154.250

Overige algemene kosten:

Kantoorkosten	125.100	119.000	146.250
Beveiligingskosten	36.000	35.000	32.250
Accountantskosten	39.000	36.000	35.000
Vergader- en representatiekosten	13.200	12.000	15.600
Kosten kantine (saldo van opbrengsten en kosten)	108.000	130.000	115.000
Diverse kosten	26.100	22.900	24.000
Totaal overige algemene kosten	347.400	354.900	368.100

Totaal algemene kosten

566.200	567.900	579.100
----------------	----------------	----------------

Diverse kosten:

Kosten afboeking oninbare vorderingen	-	-	-
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	30.000	9.000	9.000
Diverse kosten	-	-	-

Totaal diverse kosten

30.000	9.000	9.000
---------------	--------------	--------------

Uitvoeringskosten Wsw:

2019	2018	2017
Begroting	Begroting	Begroting

Uitvoeringskosten Wsw:

18.259.155	19.389.920	20.256.671
-------------------	-------------------	-------------------

Bijdrage gemeenten uitvoeringskosten Wsw 2019:

	Tekort 2019	Tekort buitengemeenten verdeeld	Aanvullende bijdrage gemeenten 2019	Bijdrage uitvoeringskosten 2019
Gemeente Bloemendaal	42.867	3.900	46.767	740.675
Gemeente Haarlem	772.547	70.292	842.839	15.399.720
Gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude	8.104	737	8.842	141.298
Gemeente Heemstede	83.923	7.636	91.559	1.497.225
Gemeente Zandvoort	32.434	2.951	35.385	627.238
Buitengemeenten	85.516	-	-	-
	1.025.391	85.516	1.025.391	18.406.156

Het totaal van de uitvoeringskosten Wsw is het saldo van alle opbrengsten en kosten voor de uitvoering van de Wsw van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de loonkosten Wsw. Het bedrag van de uitvoeringskosten per deelnemende gemeente is bepaald aan de hand van de verhouding van de bedragen van het Wsw-deel van de integratieuitkering sociaal domein 2019 vermeerderd met het tekort van de buitengemeenten. Dit is gebaseerd op de bedragen uit meest recente gemeentecirculaire (september 2017).

De bedragen voor de integratieuitkering sociaal domein 2019 betreffen een voorlopige en zeer conservatieve opgave van de voor 2019 te ontvangen bedragen. Immers, de nog door het ministerie toe te kennen loonstijgingen en indexeringen van het macrobudget zijn hierin niet meegenomen. Bij de berekening van de loonkosten Wsw voor de begroting 2019 is daarentegen wel rekening gehouden met de indexering van de Wsw-lonen.

Voor de gemeente Haarlem zijn de bovenstaande bedragen van het Wsw-deel inclusief de bedragen voor de buitengemeenten. De buitengemeenten worden als gevolg van de gewijzigde systematiek, met ingang van 1 januari 2017, toegerekend aan de gemeente Haarlem.

Ultimo 2019 zal de gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude uittreden uit de gemeenschappelijke regeling. De betreffende Wsw'ers, naar verwachting 6 personen, zullen administratief worden toegerekend aan de gemeente Haarlem. De verdere consequenties van de uittreding zullen nader worden onderzocht. Met mogelijke financiële effecten hiervan is geen rekening gehouden in deze begroting.

Reserves, voorzieningen en geldleningen:

(bedragen in Euro)

Reserves:

Boekwaarde algemene reserve per 31-12-2016			<u>6.376.454</u>
Dotaties (+)	Begroting	2017	-
	Begroting	2018	-
	Begroting	2019	-
Ontrekkingen (-)	Begroting	2017	-
	Begroting	2018	-
	Begroting	2019	-
Boekwaarde algemene reserve per 31-12-2019			<u>6.376.454</u>

Staat van geldleningen met een looptijd van langer dan één jaar:

Jaar lening	Looptijd in jaren	Oorspronkelijk bedrag lening	Boekwaarde 31-12-2018	Opname 2019	Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Rente %	Bedrag rente 2019	Restant looptijd in jaren
2006	20,0	3.500.000	1.400.000	0	175.000	1.225.000	4,32	55.944	7,00
		3.500.000	1.400.000		175.000	1.225.000		55.944	

Bijlage III: investeringen

Investerings:

<u>Categorie en omschrijving</u>	<u>Kosten- plaats</u>	<u>Soort investering</u>	<u>Afschrijvings- termijn</u>	<u>Bedrag investering</u>	<u>Datum investering</u>	<u>2019</u>
		(V) vervanging (U) uitbreiding (R) rentabiliteit				
Gebouwen:						
Bouwkundige voorzieningen (branddeuren)	Facilitair	V	5	20.000	1-7-2019	2.005
Totaal gebouwen:				20.000		2.005
Vervoermiddelen:						
Bedrijfswagen (2x)	Groen	V	5	45.000	1-7-2019	4.512
Bedrijfswagen (personenbus)	Detacheren	V	5	45.000	1-7-2019	4.512
Bedrijfswagen Combo	Post	V	5	22.000	1-7-2019	2.206
Bromfiets (2x)	Post	V	5	4.800	1-7-2019	481
Totaal vervoermiddelen:				116.800		11.712
Machines, apparaten & installaties:						
<u>Machines & installaties:</u>						
Inrichting productielijn VRS	Assemblage	R	5	10.000	1-7-2019	1.003
Grafische printer	Grafisch	V	5	25.000	1-7-2019	2.507
Boorstraat automatisch	Metaal	V	5	7.500	1-7-2019	752
Machines diversen	Groen	V	5	20.000	1-7-2019	2.005
Schrob/zuigmachines	Schoonmaak	V	5	10.000	1-7-2019	1.003
Gebouwinstallaties	Facilitair	V	5	40.000	1-7-2019	4.011
Totaal machines & installaties:				112.500		11.281
<u>Hardware & software:</u>						
Software Repro Haarlem	Grafisch	V	4	5.000	1-7-2019	627
Kantoorautomatisering-ERP	ICT	V	4	180.000	1-7-2019	22.562
Kassasysteem	Catering	V	5	6.000	1-7-2019	602
Totaal hardware & software:				191.000		23.790
Totaal machines, apparaten & installaties:				303.500		35.071
Totaal investeringen				440.300		48.788

Bijlage IV: meerjarenoverzicht

Meerjarenoverzicht 2017 - 2022: (bedragen in Euro)	2018	2019	2020	2021	2022
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Opbrengsten					
Netto omzet	10.162.044	9.946.016	9.529.227	9.111.589	8.736.829
Overige opbrengsten	135.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Totaal opbrengsten	10.297.044	10.006.016	9.589.227	9.171.589	8.796.829
Personeelskosten Wsw					
Bruto lonen	16.269.091	15.620.254	15.197.590	15.068.390	14.669.246
Sociale lasten en pensioenpremies	4.280.601	4.216.547	4.100.771	3.978.055	3.872.681
Overige kosten	875.469	843.365	816.198	787.781	756.489
Totaal personeelskosten Wsw	21.425.162	20.680.167	20.114.560	19.834.226	19.298.417
Personeelskosten ambtelijke medewerkers					
Ambtelijke medewerkers: bruto lonen	1.381.224	1.221.072	1.186.586	1.150.790	1.113.654
Ambt. medewerkers: sociale lasten en pensioenpremies	390.872	377.871	367.199	356.121	344.629
Ambtelijke medewerkers: vervoerskosten	43.259	36.805	35.765	34.686	33.567
Ontvangen doorbelasting loonkosten derden	3.070.712	2.890.028	2.845.567	2.799.123	2.750.644
Naar derden doorbelaste loonkosten	188.392	196.698	191.143	185.377	179.395
Overige personeelskosten	172.000	164.500	159.854	155.032	150.029
Aanwending voorziening	-	-	-	-	-
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	4.869.675	4.493.577	4.403.828	4.310.376	4.213.129
Overige (bedrijfs-) kosten					
Afschrijvingskosten vaste activa	833.692	869.727	717.901	713.215	730.410
Rente	108.000	78.000	84.000	90.000	96.000
Huur	358.000	272.500	270.528	266.627	258.016
Onderhoudskosten	772.500	742.000	743.020	744.055	755.106
Kosten energie	458.000	424.000	426.220	431.485	437.196
Belastingen en verzekeringen	249.000	256.000	256.170	256.358	256.563
Algemene kosten	567.900	566.200	550.280	535.817	521.788
Diverse kosten	9.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal overige (bedrijfs-) kosten	3.356.092	3.238.427	3.078.118	3.067.556	3.085.080
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-	-	-	-	-
Uitvoeringskosten Wsw	19.353.884	18.406.156	18.007.279	18.040.569	17.799.796
Bijdrage gemeenten uitvoeringskosten Wsw	19.353.884	18.406.156	18.007.279	18.040.569	17.799.796
Exploitatieresultaat	-	-	-	-	-
Operationeel resultaat	2.071.277	2.274.011	2.107.281	1.793.657	1.498.620
Tekort Wsw					
Totaal personeelskosten Wsw	21.425.162	20.680.167	20.114.560	19.834.226	19.298.417
Totaal Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein	18.329.631	17.380.765	16.385.119	15.825.922	15.219.889
Totaal tekort Wsw	3.095.530-	3.299.402-	3.729.441-	4.008.305-	4.078.528-
Uitvoeringskosten Wsw per gemeente					
Bloemendaal	643.349	740.675	739.132	759.200	766.122
Haarlem	14.995.367	15.399.720	15.059.177	15.123.327	14.941.190
Haarlemmerliede & Spaarnwoude	122.215	141.298	141.078	133.340	130.906
Heemstede	1.528.724	1.497.225	1.442.338	1.382.093	1.335.606
Zandvoort	669.289	627.238	625.555	642.609	625.972
Buitengemeenten	1.394.940	-	-	-	-
Totaal uitvoeringskosten Wsw	19.353.884	18.406.156	18.007.279	18.040.569	17.799.796
Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein per gemeente					
Bloemendaal	606.657	693.908	663.665	653.726	640.735
Haarlem	14.140.136	14.556.881	13.724.282	13.301.941	12.823.932
Haarlemmerliede & Spaarnwoude	115.244	132.456	126.811	113.399	107.201
Heemstede	1.441.537	1.405.667	1.301.888	1.194.024	1.116.889
Zandvoort	631.117	591.853	568.473	562.831	531.132
Buitengemeenten	1.394.940	-	-	-	-
Totaal Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein	18.329.631	17.380.765	16.385.119	15.825.922	15.219.889
Aanvullende bijdrage per gemeente					
Bloemendaal	36.692	46.767	75.467	105.474	125.387
Haarlem	855.231	842.839	1.334.895	1.821.386	2.117.259
Haarlemmerliede & Spaarnwoude	6.970	8.842	14.267	19.941	23.705
Heemstede	87.188	91.559	140.450	188.069	218.717
Zandvoort	38.172	35.385	57.081	79.778	94.840
Buitengemeenten	-	-	-	-	-
Totaal aanvullende bijdrage	1.024.253	1.025.391	1.622.160	2.214.648	2.579.907

Bijlage V: programmabegroting – overhead en uitvoering WSW

Programmabegroting 2019 (bedragen in Euro)	Totaal	Overhead	Uitvoering Wsw
Opbrengsten			
Netto omzet	9.946.016	1.194.331	8.751.685
Overige opbrengsten	60.000	-	60.000
Totaal opbrengsten	10.006.016	1.194.331	8.811.685
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	15.620.254	-	15.620.254
Sociale lasten en pensioenpremies	4.216.547	-	4.216.547
Overige kosten	843.365	-	843.365
Totaal personeelskosten Wsw	20.680.167	-	20.680.167
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Ambtelijke medewerkers: bruto lonen	1.221.072	1.221.072	-
Ambtelijke medewerkers: sociale lasten en pensioenpremies	377.870	377.870	-
Ambtelijke medewerkers: vervoerskosten	36.805	36.805	-
Doorbelaste loonkosten derden	2.693.330	2.693.330	-
Overige personeelskosten	164.500	164.500	-
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	4.493.576	4.493.576	-
Overige (bedrijfs-) kosten			
Afschrijvingskosten vaste activa	869.727	45.999	823.729
Rente	78.000	-	78.000
Huur	272.500	-	272.500
Onderhoudskosten	742.000	23.400	718.600
Kosten energie	424.000	27.800	396.200
Belastingen en verzekeringen	256.000	25.600	230.400
Algemene kosten	566.200	141.550	424.650
Diverse kosten	30.000	-	30.000
Totaal overige (bedrijfs-) kosten	3.238.427	264.349	2.974.079
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-	-	-
Uitvoeringskosten Wsw	18.406.155	3.563.594	14.842.561